

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 15.

Lýsingaprisar fyri þettireglu: 30 oyr. á forsiðuni,
20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Leygardag hin 13. apríl 1935.

Kostar kr. 1,50 fjóðringsárið + Porto. Blaðið
verður bilagt á posthúsinum, brævasvarstodum
og skrivstovuni. Telf. 143.

9. árg.

Sjálvstýri.

Í radio frættist, at hr. Jóannes bóndi Patursson, ið nú nevni seg landstingsmaður, men sum fyrri nokrum árum síðan nevndi seg umbóðsmaður í danska landstýringini hevur sett krav fram um sjálvstýri fyri Føroyar. Tað er einki loðið, at hr. Patursson framsetur slíkt krav, tað hann meinar nakað við tað; tí hann er jú formaður sjálvstýrisflokksins, sum hevur eina stevnu-skrá, hvors fyrsta grein er tann, at í Føroyum skulu Føroyingar ráða.

Hetta er all gott og væl, men ein, ið fylgt hevur við í føroyskum politikk, má ofta og tíðint spyrja seg sjálfan, um sjálvstýrismenn meina, at Føroyingar skulu ráða í Føroyum.

Fyri nokrum árum síðan varð eingin roknaður fyri at vera góður Føroyingur, uttan hann, ið samtykti í, at Føroyingar skulu ráða í Føroyum. »Tí, søgdu teir stóru profetar sjálvstýrisins, »vilt vilja ikki verða trælir í okkara egna landi« — og teir smáu profetarnir yvirhildu reglurnar um, at teir smáu fuglarnir skulu læra av teim stóru, sum hitt danska orðatakidi sigur: »Som de gamle sjunge, saa lære de unge« — altsó sungu teir allar, bæði stórir og smáir hin sama songin. Men tíðin leið, og Danmørk fekk eitt frísinnad landastýri, sum enn ræður fyri borgum í Danmørk. Henda ríkisstjórnin sigur sum so, at hon vil ikki, at Føroyingar skulu vera trælir. Vilja Føroyingar ráða í Føroyum, so verði so góðir; men Danir vilja ikki betala fyri tað føroyska sjálvstýri.

Hetta vóru rein orð fyri pengarnar. Ella latum okkum siga, at hetta vóru donsk orð fyri føroyskar pengar: men tí-verri — slíkt høvdu teir góðu sjálvstýrismenn ikki væntað. Hvat teir høvdu væntað, veit eg ikki, og eg hugsi, at teir vita tað ikki sjálfir; men tað kann eisini gera tað sama. Nú mega teir skjótt vita tað, og so fáa vit onnur at frætta tað.

Líka mikið! Nú hevur Jóannes aftur sett krav fram. Nú fáa vit at síggja, um hansara menn standa aftanfyrri hann. Tað vil tíðin vísa — og hon vísir tað skjótt.

J. H. Danbjørg.

Føroya framsýningin í Bruxelles 1935.

Eitt lítið samtal við føroyska
útsendingin harra

Poul Niclasen.

Norðankuldi er í Havnar got-um.

Poul Niclasen, blaðstýrari, kemur við ferð niðan Áarveg seinasta tírskvöld. Hann trívur í lummararnar eftir klúti, men gevur sær ikki stundir at leita og turkar so sveittan av enninum við handleggi á gamlan føroyskan hátt.

»Hvar nú, harri blaðstýrari, við so miklum skundi?«

»Til Bruxelles.«

»Tá ikki hesa leiðina niðan Áarveg?«

»O, nei! Tað er hann Mass, sum tíðliga og síðla kallar á meg og er í holunum á mær.«

»Og sjálvsagt sigir Mass tað sama um teg, helt eg, uttan at ána, hvør hesin Mass var; fyri tað kundi hann verið onkur varði í haganum.«

»Eg vil hoyra okkurt um ferðalag títt.«

»Ikki nú, eg havi ikki tíð. Ring meg, ella kom heim til mín seinri. So skal eg lata teg vita okkurt.«

Tað er ikki so loðið, sum tað sær út til, at eg í »Føroya Social-Demokrat« seti eitt samtal

við harra Poul Niclasen — blaðstýrara av »Dimmaketting«. Hesin maður hevur allar tíðir, meðan hann var á Føroya lögtingi, var og er í Tórshavn býráðið, roynt av øllum krafti at virka til gagns fyri smáfólks korum og er fyrigongumaður í Tórshavnar útveiklingi, men hevur oftast heldur laka fylgd av býráðslimum — uttan at lasta teir; ein og hvør roynir jú eftir forinum og heilágum evnum.

Poul Niclasen er sera dág-ligur blaðstýrari og hevur rætta tukið á blaðstjórn. Tað góða hevur hann fram um aðrar blaðstýrarnar, at hann er sera sámuligur í skrivning síni, roynir at umganga alt klandur og alla óneyðuga ósemju.

Hann er góður í málum: skandinávskum, eingilskum, týskum, fransskum, íslenskum, klárar seg í spanskum og reiðiliga dágilur í føroyskum.

Reiðarafelagið veit, hvat tað ger við at kjósa sær nettupp henda mann sum útsending tess.

»Má eg biðja um »Dimmaketting«.

»Upplikið, var svarið ferð eftir ferð.

At síggja eyguni í telefon-moyuni í hinum endanum, tá eg 11. ella 13. ferð ringdi aftur og knappliga spurdi, um Mass hekk á tráðnum!!!

»Ja, — — — nei, — — — vit hava ikki lov at siga nakað.«

»Takk! Fyrigevið.«

Stutt eftir hetta hittust vit pensónliga:

»Verður tú leingi á hesum ferðalagi í Bruxelles?«

»Eg fari í kvöld, komi aftur í mai. Fari so einaferð aftur hagar í september og verði so har, til framsýningin endar fyrst í november.«

»Hava Føroyar nakað pláss á framsýningini?«

»Jú, ein sal — 15 kvadrat-metrar.«

»Hesin salur verður tá ikki einans til at sýna føroyskan fisk?«

»Nei! Framsýning okkara verður almenn føroysk.«

»Tú meinar?«

»Ja, — umframt salt- og klipp-fisk verður sýnt: Føroyar geografsk, føroyskt lív, fiskari, ymis virki, handil, industri, alt heimavirki, grindadráp, fugla-fangst, føroyska búningin, Suðuroyarkol og -leir, lýsi og mangt annað.«

»Hetta alt kanst tú jú ikki hava við tær. Er eingin hjálp her heima?«

»Jú, harri landsrættssakforari Edward Mitens hevur starvi um hendi her við at samla alt, sum hugsandi kann brúkast á framsýningini og sum hugsast kann, at handil fæst úr. Sjálvur havi eg við mær 1000 pund av føroyskum klippfiski, sum er pakkaður í stásiligar pundspakkar eins og annað góðgæti. Teir verða útlataðir millum fólk har. Við hvorum pakka fylgjur ein brúksvísun á fronskum máli, sum sýnir 15 ymsar fiskarættir.«

Eg vildi ikki gera meg láturligan í blaðstýraran eygum við at spyrja, um hann ætlaði eisini at læra Bruxelles-fólk at gera føroysk knettir og kóka ræstan fisk og eta hann við garnatálgi ella spiki; tað besta skulu vit sjálvsagt hava sjálvi, — men helt so:

»Eg vil vóna, at fólk her í Føroyum lætta um starv Mitens og senda honum sum skjótast tað, sum hann væntaliga ynskir, og at teg leggja sær nær við at lata góðar lutir til hansara. Men fer hann ikki eisini á framsýninguna?«

»Já, ætlan hansara er at fara einaferð í summar. Og tað hevur ómetuliga nógv at siga, at fólk lættir um arbeiði Mitens og ger góð ting; tí vit ætla eisini at fáa í lag samhandil við Belgíu og Føroyar við alt, sum kann gerast her á landi, og sum fólk har hevur brúk fyri.«

»Hvussu mong lond luttaka í hesi framsýning?«

»Um 170.«

»Verður Føroyaafilmurin ikki sýndur í Bruxelles?«

»Jú, onkuntíð í mai, og tá haldi eg eina roðu helst á eingilskum um Føroyar. Sama dag bjóða vit fyri Føroyar til hátíðiliga samkomu: blóðunum, importørum av fiski og ullgóði og ymsum øðrum innanfyri vinnulívið í Belgíu.«

So nú ringdi telefonin aftur. Eg bað útsendinginum farvæl og ynskti honum góða og týðningarmikla ferð.

Tað sama gera vist øll í Føroyum.

N. A. Eidesgaard.

Til huldumannin í „Krossi“.

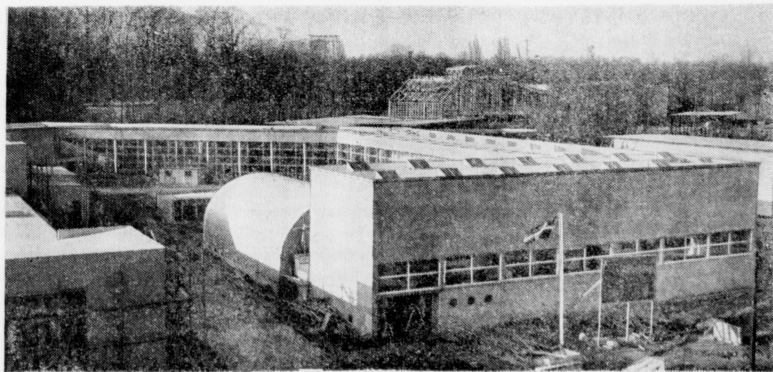
So fekk huldumaðurin í »Krossi« kortini í lag at »svara« aftur« uppá tey ordini, eg gav honum í »Socialinum« nakað herfyri — eftir hansara »egna« ynski.

Nakað høpi dugi eg ikki at finna í grein hansara; men hon sýnir ein frágæra góðan vilja til at dálka, spilla út navngivnar menn, meðan hann sjálvur fjarir seg burtur sum ein nøtrandi niðingur, ið fegin vil høgga til aðrar, men sjálvur er reddur fyri at fáa undir vangan.

Hesin huldumaður, sum so fegin vil hava arbeiðararnar at trúgva, at teir verða illa narraðir av okkum, hví kemur hann ikki fram undir sínum egna navni og virkar fyri teimum? Teir kunnu jú — sum eisini væl kann vera — halda, at hann er lontur av teim stóru fyri at seta split ímillum arbeiðararnar og blað teirra. Hann nevni seg »arbeiðari«; men tað sigur í hesum fori einki. Tað kann ein og hvør gera, so leingi sum almenningurin ikki veit, hvør huldumaðurin er.

Tað er óyttuleyst at fáast við eitt tilfíkt illkvendi — ein og hvør sær jú, hvat halta hevur at týða —; men tað ber nú einaferð ikki til at tuga til slík skemdarorð: tey krevja mótgongu — í minsta lagi í blóðunum.

Huldumaðurin málur upp eina-staðni í grein síni, hvussu illur eg eri, og uttan at draga annan ímillum skundar hann sær at

Danska deildin á framsýninguni.

Vort Telefonnummer

er

143.